

**Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің
«Трансфузиология ғылыми-өндірістік орталығы» ШЖҚ РМК
сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау нәтижелері туралы
Аналитикалық анықтама**

«Трансфузиология ғылыми-өндірістік орталығы» ШЖҚ РМК 2020-2022 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі іс-шаралар жоспарын бекіту туралы» 2019 жылғы 31 қазандағы № 297 н/к бұйрығымен бекітілген ҚР ДСМ «Трансфузиология ғылыми-өндірістік орталығы» ШЖҚ РМК 2020-2022 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі іс-шаралар жоспарының 23 тармағын орындау мақсатында.

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің «Трансфузиология ғылыми-өндірістік орталығы» ШЖҚ РМК (бұдан әрі - Орталық) қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау, Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы №12 бұйрығымен бекітілген сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізуіндегі үлгілік қағидаларына сәйкес жүргізілді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау келесі бағыттар бойынша жүргізілді:

- 1) Орталықтың қызметін қозгайтын ішкі нормативтік құжаттарда сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 2) Орталықтың ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың талаптарына сәйкес сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне талдау жүргізуіндегі негізгі қағидаттары зандылық, объективтілік, жан-жақтылық, транспаренттілік болып табылады.

Осылай боланысты, 2022 жылғы 01 шілде мен 2022 жылғы 30 желтоқсан аралығындағы кезеңде Орталықтың қызметі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдаумен қамтылды.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу үшін акпарат көздері:

- 1) Орталықтың Жарғысы;
- 2) Орталықтың ішкі нормативтік құжаттары;
- 3) Орталықтың қызметіне қатысты мемлекеттік органдар жүргізген тексерулердің нәтижелері;

Ішкі талдау жүргізу барысында Орталық өз қызметін жүзеге асыратын негізгі заңнамалық актілер Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодексі, Қазақстан Республикасының Салық және Бюджет кодекстері, Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік мүлік туралы», «Мемлекеттік сатып алу туралы», «Жеке және занды тұлғалардың өтініштерін қарастыру тәртібі туралы» Зандары, ҚР Денсаулық

сақтау министрінің бүйрықтары, Жарғысы, сондай-ақ Орталықтың ішкі нормативтік құжаттары (Қағидалар, нұсқаулықтар, нормативтік құжаттар) болып, құрылымдық бөлімшелер туралы ережелер және т.б.).

Талдау барысында Орталықтың және оның құрылымдық бөлімшелерінің қызметін регламенттейтін Жарғы мен ішкі нормативтік құжаттар зерделенді. Сыбайлар жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауга ықпал ететін дискрециялық өкілеттіктер мен ережелерді талдау нәтижелері бойынша анықталған жоқ.

Орталықтың ұйымдастыру-басқару қызметінде зерттелетін кезеңде қызметтің мынадай бағыттары ұшыраған:

1) Персоналды басқару, оның ішінде кадрлардың ауысуы.

Кадрларды іріктеу кезінде ықтимал сыбайлар жемқорлық тәуекелдерінің алдын алу мақсатында Орталықта персоналды басқару, оның ішінде персоналды іріктеу және ротациялау мәселелерін реттейтін ішкі құжаттар бекітілді.

Осылайша, Орталықтың Басқарма төрағасының 2020 жылғы 23 желтоқсандағы № 403 н/қ бүйрығымен бекітілген «Трансфузиология ғылыми-өндірістік орталығы» ШЖҚ РМК жұмыскерлерді іздеу, жалдау, тағайындау және лауазымға енгізу қағидасының (бұдан әрі-Қағида) шарты жеке тұлғаларды Орталыққа жұмысқа орналастыру кезінде сыбайлар жемқорлық тәуекелдерін болдырмайды. Бос лауазымдар туралы ақпарат корпоративтік сайттың «Бос орындар» бөлімінде орналастырылады. Кандидаттарды бастапқы іріктеу кезінде келіп түскен барлық түйіндемелер кандидаттардың лауазымдар бойынша қойылатын біліктілік талаптарына сәйкестігі түрғысынан талданады, содан кейін лауазымға кандидат көсіби білімін тексеру құрылымдық бөлімше басшысымен әңгімелесу кезеңдерінен өтеді. Орталықта бұрын сыбайлар жемқорлық құқық бұзушылық жасаған қызметкерлер анықталған жоқ.

Жұмысқа қабылдау кезінде кандидат бұрын жасалған сыбайлар жемқорлық құқық бұзушылықтың мән-жайын анықтау үшін жасалған құқық бұзушылықтың бар (жоқ) екендігі туралы уәкілетті орган берген анықтаманы ұсынады. Сонымен бірге, еңбек шартында Орталық қызметкері ерте сыбайлар жемқорлық құқық бұзушылық жасау фактісін анықтаған жағдайда, жұмыс беруші осы қызметкермен еңбек шартын біржақты тәртіппен бұзуға құқылы екендігі туралы норма жазылған.

Орталықта есепті кезеңде (01.08.2022 ж. бастап 30.12.2022 ж.дейін) 5 өндірістік қызметкер жұмыстан шыгарылды, 7 өндірістік қызметкер қабылданды. Қызметкерлерді жұмыстан шыгарудың негізгі себептері тараптардың келісімі бойынша және қызметкердің бастамасы бойынша. Теріс себептермен жұмыстан шыгарылғандар жоқ. Орталықта қызметкерлер тәртіптік жауапкершілікке тартылмаған. Қызметкерлерді сыбайлар жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін тәртіптік жауапкершілікке тарту болған жоқ, сондай-ақ Орталық қызметкерлерінің сыбайлар жемқорлық құқық бұзушылықтарды қылмыстық және әкімшілік сипатта жасауы белгіленбеген. 2022 жыл кезеңінде Орталықтың 115 қызметкері оқудан және біліктілігін арттырудан өтті.

Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңына, Орталықтың сыйбайлас жемқорлыққа қарсы стандартына және іскерлік этика қағидаларына сәйкес Орталық қызметкерлері арасында сыйбайлас жемқорлықтың алдын алуға, сондай-ақ Орталық қызметтінде сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы қолданудың тиімділігін арттыруға бағытталған жұмыстар тұрақты түрде жүргізіледі.

2) Мұдделер қақтығысын реттеу

Жақын туыстары (ата-аналары (ата-ана), балалары, бала асырап алушылары, асырап алынған балалары, ата-ана бір және ата-ана бөлек аға-інілері мен апа-сіңлілері, аталары, әжелері, немерелері) немесе жұбайы (зайыбы) атқаратын лауазымға тікелей бағынысты бос лауазымдарға орналасу кезінде аффилиирлену фактілері анықталған жоқ.

Орталық қызметкерлерінің көрсетілген мерзім ішінде сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне алып келетін іс-әрекеттеріне қатысты жеке және занды тұлғалардан өтініштер түскен жоқ.

Жүргізілген мониторинг нәтижесінде Орталықтың атына БАҚ жағымсыз жарияланымдар анықталған жоқ. Прокурорлық қадағалау актілері түскен жоқ.

Қаржы қызметі және Мемлекеттік сатып алу салаларында Орталық Қазақстан Республикасының зандарын және заңға тәуелді нормативтік құқықтық актілерін, сондай-ақ мемлекеттік сатып алуды жүргізу тәртібін реттейтін ішкі құжаттарды қатаң басшылыққа алады.

Орталықтың мемлекеттік сатып алулары Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 4 желтоқсандағы «Мемлекеттік сатып алу туралы» Заңының нормаларына, Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2015 жылғы 11 желтоқсандағы № 648 «Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаларын бекіту туралы» бүйрігіна сәйкес жүргізіледі.

Тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алу электрондық түрде мемлекеттік сатып алу веб-порталы арқылы жүргізіледі, жеткізушилермен қандай да бір байланысқа жол берілмейді. Электрондық форматта шарттар жасасу порталда сатып алынатын тауарлар, жұмыстар мен қызметтер бойынша толық және дұрыс ақпарат қалыптастыруға және олардың орташа сатып алу бағаларын анықтауға мүмкіндік берді. Электрондық шарттарды және мемлекеттік сатып алуды жеңілдетуге және айқындылығына бағытталған басқа да бірқатар нормаларды енгізу сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайтуға мүмкіндік берді.

3) Мемлекеттік қызметтер көрсету.

Орталық мемлекеттік қызмет көрсетпейді.

3) Рұқсат беру функцияларын іске асыру.

Орталықта рұқсат беру функциялары жоқ.

4) Бақылау функцияларын іске асыру.

Орталықта бақылау функциялары жоқ.

Қазақстан Республикасы Президентінің 2014 жылғы 26 желтоқсандағы № 986 «Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыйбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясы туралы» Жарлығын іске асыру мақсатында ҚР

ДСМ «Трансфузиология ғылыми-өндірістік орталығы» ШЖҚ РМК 2020-2022 жылдарға арналған сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі іс-шаралар жоспары бекітілді. Жоспарда келесі іс-шаралар қарастырылған: сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл заңнамасының және Этика кодексінің нормаларын түсіндіру бойынша құқықтық жалпы оқытууды ұйымдастыру, Орталық қызметіндегі сыйбайлас жемқорлық факторлары туралы БАҚ жарияланатын теріс ақпараттың мониторингі, Орталықтың қызметі туралы ақпаратты сайтта уақтылы орналастыруды қамтамасыз ету, Орталықтың сайтында сыйбайлас жемқорлыққа қарсы бағытқа қатысты жарияланымдарды жаңарту.

Ұсынымдар:

1. Орталықтың сыйбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингін жүргізу жөніндегі жұмыс тобының мүшелері ішкі талдау нәтижелері бойынша қабылданатын ішкі нормативтік құжаттарға оларды іске асыру кезінде ықтимал сыйбайлас жемқорлық тәуекелдері тұрғысынан тұрақты талдау жүргізу ұсынылды.

Орталықтың қызметіндегі сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері бойынша, **ШЕШІЛДІ:**

Орталықтың интернет-ресурсында сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері орналастырылсын.